

ปัจจัยบรรยากาศโรงเรียนกับองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง

ศิริพร โจนสาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

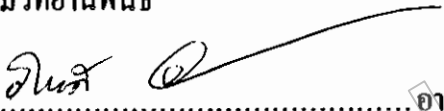
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

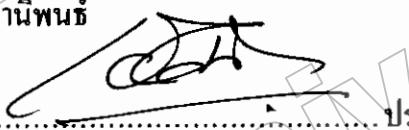
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ศิริพร โงนสาย ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานต์ อนันต์นาวี)

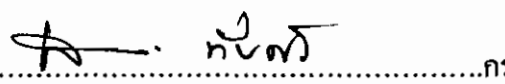

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์เชาวน์ มณีวงษ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานต์ อนันต์นาวี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี เข้มกสิกร)

วันที่ 15 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผศ.ดร.ถาวรดี อนันต์นารี อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผศ.ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ ยังได้รับความอนุเคราะห์จากท่านผู้อำนวยการ โรงเรียน ตลอดจนเพื่อนครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ปีการศึกษา 2551 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อพุทธา คุณแม่คำพอง โจนสาย และพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ทุกคนที่ให้อภัย และสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณบิดาแม่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

ศิริพร โจนสาย

49990593: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: บรรยากาศโรงเรียน/ องค์การแห่งการเรียนรู้/ ประสิทธิภาพของโรงเรียน/ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว

ศิริพร โจนสาข: ปัจจัยบรรยากาศโรงเรียนกับองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว (SCHOOL CLIMATE AND LEARNING ORGANIZATION FACTORS AFFECTING SCHOOL EFFECTIVENESS OF SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF SA KAE0 EDUCATIONAL SERVICE AREA) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: ภากรดี อนันต์คำวี, กศ.ค., เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม, ค.ค., 117 หน้า. ปี พ.ศ. 2552.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของบรรยากาศโรงเรียน องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน และประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว รวมทั้งและความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศโรงเรียนกับองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว จำนวน 361 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. บรรยากาศโรงเรียน ด้านบรรยากาศแบบเปิด และบรรยากาศแบบผูกพัน อยู่ในระดับมาก บรรยากาศแบบไม่ผูกพัน อยู่ในระดับปานกลาง และบรรยากาศแบบปิด อยู่ในระดับน้อย
2. องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน และประสิทธิภาพของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยบรรยากาศโรงเรียนด้านบรรยากาศแบบเปิดและองค์การแห่งการเรียนรู้ ด้านความรู้แห่งตน แบบแผนความคิดอ่าน การมีวิสัยทัศน์ร่วม การเรียนรู้เป็นทีม และความคิดเชิงระบบ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพของโรงเรียน ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 บรรยากาศโรงเรียนด้านบรรยากาศแบบผูกพัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพของโรงเรียน ในระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 บรรยากาศโรงเรียนด้านบรรยากาศแบบ ไม่ผูกพัน และบรรยากาศแบบปิด มีความสัมพันธ์ทางลบกับประสิทธิภาพของโรงเรียน ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ปัจจัยบรรยากาศโรงเรียน ด้านบรรยากาศแบบเปิด องค์การแห่งการเรียนรู้ ด้านการเรียนรู้เป็นทีม ความคิดเชิงระบบ และความรู้แห่งตน สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ได้ร้อยละ 73.90 เขียนเป็นสมการ ในรูปคะแนนดิบดังนี้

$$\hat{Y} = .538 + .269 (X_1) + .297 (X_2) + .217 (X_3) + .097 (X_4)$$

49990593: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.

(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: SCHOOL CLIMATE / AND LEARNING ORGANIZATION / AFFECTING SCHOOL

SIRIPORN NGONSAI: SCHOOL CLIMATE AND LEARNING ORGANIZATION

FACTORS AFFECTING SCHOOL EFFECTIVENESS OF SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF SAKAEO EDUCATIONAL SERVICE AREA. THESIS ADVISORS: PARADEE ANANAWEE, Ed.D.,

CHAROENWIT SOMPONGTAM, Ph.D., 117 P. 2009.

The purposes of the study were to examine school climate and learning organization affecting school effectiveness of schools under the Office of Sakaao Educational Service area, as well as to study relationship between school climate and learning organization factors that can predict the effectiveness schools. The sample used for the study was 361 teachers in the schools under the Office of Sakaao Educational Service area. The research instrument used for the study was a rating-scale questionnaire. Statistics used for analyzing the data were, mean standard deviation, Pearson's product moment correlation, and stepwise multiple regression.

The findings were as follows:

1. School climate in open climate and engaged climate were at a high level, disengaged climate was at a moderate level and closed climate was at a low level.
2. Learning organization and effectiveness schools were at a high level.
3. School climate in open climate and learning organization in personal mastery, mental models, shared vision, team learning and systematic thinking had a positive correlation with school effectiveness of schools significance $p < .01$ were at a highest level, engaged climate had a positive correlation with effectiveness of schools significance $p < .01$ was at a more than low level, disengaged climate and closed climate had a positive correlation with effective schools significance $p < .05$ were at a low level.
4. The Open Climate (X_1), of school climate and team learning (X_2), systematic thinking (X_3), personal mastery (X_4) could predict the effectiveness of schools under the Office of Sakaao Educational Service Area by explaining the variance of school effectiveness in 73.90 % that could be written in the form of raw score equation as follow;

$$\hat{Y} = .538 + .269 (X_1) + .297 (X_2) + .217 (X_3) + .097 (X_4)$$

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
คำถามในการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
สภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว.....	12
แนวคิด ทฤษฎีบรรยากาศของโรงเรียน.....	15
แนวคิด ทฤษฎีองค์การแห่งการเรียนรู้.....	19
แนวคิด ทฤษฎีประสิทธิผลของโรงเรียน.....	29
ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศโรงเรียน องค์การแห่งการเรียนรู้ และประสิทธิผลของโรงเรียน.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การจัดกระทำข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	77
สรุปผลการวิจัย.....	77
อภิปรายผล.....	78
ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	92
ภาคผนวก ก.....	93
ภาคผนวก ข.....	97
ภาคผนวก ค.....	109
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	117

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามประเภท โรงเรียน.. 43
2	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของบรรยากาศโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน..... 51
3	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของบรรยากาศแบบเปิด..... 52
4	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของบรรยากาศแบบผูกพัน..... 53
5	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของบรรยากาศแบบไม่ผูกพัน..... 54
6	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของบรรยากาศแบบปิด..... 55
7	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับขององค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว โดยรวมและรายด้าน..... 56
8	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความรอบรู้แห่งตน..... 57
9	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแบบแผนความคิดอ่าน..... 58
10	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการมีวิสัยทัศน์ร่วม..... 59
11	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการเรียนรู้เป็นทีม..... 60
12	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความคิดเชิงระบบ..... 61
13	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว โดยรวมและรายด้าน..... 62
14	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของเพื่อนนักเรียนเป็นศูนย์กลาง..... 63
15	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของมีแผนงานทางวิชาการที่ดี..... 64
16	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน..... 65
17	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของมีบรรยากาศโรงเรียนทางบวก..... 66
18	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของส่งเสริมความมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันแบบเป็นกลุ่ม..... 67
19	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของมีการพัฒนาบุคลากรอย่างกว้างขวาง..... 68
20	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม..... 69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
21 คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์.....	70
22 คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม.....	71
23 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างบรรยากาศโรงเรียนและองค์การแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว.....	72
24 อำนาจพยากรณ์ของตัวพยากรณ์ และการคัดเลือกตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดจากตัวแปรทั้ง 9 ตัว ที่ใช้พยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว.....	73
25 การวิเคราะห์ความแปรปรวนในการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว จากตัวแปรต่าง ๆ.....	74
26 ค่าสถิติของตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดจาก 4 ปัจจัย ที่ใช้พยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว.....	75
27 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว.....	110
28 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว.....	112
29 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว.....	114

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 แสดงบรรยากาศองค์การที่รูปแบบตามทัศนคติของชอยและมิสเกล.....	16

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University